

Mâu thuẫn trong chính trường Mỹ về cách xử lý khủng hoảng khí hậu

09:09 | 03/10/2023

Thảm họa thiên nhiên luôn gây ra những tổn thất lớn về người và của. Với Florida, bão Idalia 2023 chính là một thảm họa khắc nghiệt. Chỉ mới bắt đầu, nhưng cơn bão đã gây ngập lụt và làm nửa triệu dân Bắc Florida và Georgia mất điện [1].

Thế mà cuộc đấu chính trị đã dẫn tới một điều kỳ lạ, Thống đốc Florida, Ron DeSantis, đã từ chối trợ cấp liên bang trị giá 5 triệu USD để xây dựng chương trình hỗ trợ tiền cho cư dân bị ảnh hưởng muốn trang bị thêm các thiết bị đồ dùng gia đình giúp hạn chế tổn thất năng lượng. Điều này cũng đồng nghĩa với việc Florida sẽ không thể tiếp cận nguồn tài chính 341 triệu USD cho cư dân, liên quan tới Luật Giảm Lạm phát (IRA). DeSantis cũng từ chối luôn 3 triệu USD quỹ IRA hỗ trợ chống ô nhiễm, cũng như chương trình "Solar for All" (Điện mặt trời cho tất cả) giúp người nghèo nhận được các tấm pin mặt trời. Đây cũng là chương trình trọng điểm của chính sách chống khủng hoảng khí hậu của Tổng thống Joe Biden.

Nói tóm lại, DeSantis từ chối tất cả những khoản đầu tư, tài trợ lớn mà việc nhận nó đồng nghĩa với công nhận sự tồn tại của biến đổi khí hậu do hoạt động kinh tế-xã hội của con người gây ra. Trong khi đó, các nhà nghiên cứu đã chỉ ra có đầy đủ bằng chứng, cơn bão Idalia có liên hệ trực tiếp với biến đổi khí hậu, là hậu quả trực diện của tình trạng tích lũy sức mạnh và tốc độ do nước biển và không khí nóng lên, bổ sung nước cho quá trình hình thành và gia tăng tốc độ bão [1].

Chính sách của DeSantis còn tác động trực tiếp tới khu vực kinh tế tư nhân – sức mạnh của nước Mỹ – do việc từ chối trợ cấp này sẽ đổ gánh nặng lên các công ty bảo hiểm khi không có nguồn liên bang để hạn chế bớt tổn thất bồi thường. Đáng lẽ ra, họ được hưởng một cách hợp lệ. Chi phí bảo hiểm sẽ tăng vọt và các công ty bảo hiểm có thể sẽ phá sản, số sống sót sẽ phải tính việc từ bỏ thị trường Florida, hoặc tăng phí bảo hiểm rất mạnh.

Trong viễn cảnh này, ai sẽ gánh các chi phí cải thiện môi trường sống trong tương lai, chính quyền Bang lấy tiền từ đâu nếu không lấy từ Liên bang, trong khi doanh nghiệp thì chịu lỗ? [2,3]

Vì thế, giới truyền thông Mỹ đã không quên đặt câu hỏi:

Ai chịu trách nhiệm? [4]

Chắc phải là "ông trời," vì theo quan điểm chính trị "climate change denial" (phủ nhận biến đổi khí hậu), họ không công nhận biến đổi khí hậu cực đoan, khủng hoảng môi sinh, là kết quả của hoạt động kinh doanh, sản xuất, xã hội, sinh hoạt của con người. Ở Florida, quan điểm này còn mang nặng màu sắc chính trị tới mức có những video trong đó người dân, học sinh bày tỏ sự hoài nghi về bằng chứng khoa học của khủng hoảng khí hậu, và còn được chính quyền phê chuẩn trở thành tài liệu trong trường học [5]. Mức độ nghiêm trọng của các nội dung giáo dục này tới mức, các video coi các nhà hoạt động bảo vệ khí hậu chính là những kẻ phát-xít, bóp méo hiểu biết về năng lượng gió và mặt trời như lực lượng phá hoại môi trường. Họ dạy cho trẻ từ mẫu giáo tới lớp 5 nhận thức rằng, sự nóng lên của trái đất là chu kỳ lâu dài của tự nhiên, không liên quan gì tới con người.

Cuộc khủng hoảng biến đổi khí hậu là việc ảnh hưởng tới sự tồn vong của môi sinh trái đất, tức cũng của toàn bộ loài người. Nhưng nó lại cũng gây ra cuộc khủng hoảng chính trị tại Mỹ, khi mà hiệu lực các chính sách môi trường của Tổng thống Joe Biden bị suy giảm nghiêm trọng do những người như Thống đốc DeSantis không ủng hộ và làm ngược lại.

Tổng thống Biden thị sát hậu quả bão Idalia 2023 [6]

Khi ông Biden thị sát tình hình hậu quả của bão Idalia, nhìn tận mắt hậu quả nước ngập lụt, nhà sụp, cây đổ, và đến thăm người dân Florida, thì DeSantis cũng nói rõ không có kế hoạch gặp Biden! Các nhà phân tích chính trị chỉ ra rằng, việc DeSantis phải chụp ảnh cùng Biden đi thăm nơi nhà ngập, cây đổ, tan hoang... thì đó mới thực sự là thảm họa với tương lai chính trị của DeSantis. Ông này đang chạy đua tranh cử vị trí đề cử của Đảng Cộng hòa để tiến hành tranh cử Tổng thống trong đợt bầu cử tới.

Đặt câu hỏi giống như báo giới Mỹ chất vấn DeSantis [4] có vẻ không có tác dụng, vì không ai đứng ra trả lời. Dựa trên những thông tin đã thu thập ở trên, có lẽ ta phải thử tự tìm đáp án bằng cách trả lời câu hỏi tu từ đơn giản hơn mượn từ trong "Triết gia Xóm Chim" [7]:

"Ta hỏi nhà người, nếu có kẻ nào đốt lửa ở đất người, thì người sẽ bay nhanh hay bay chậm?"

Tuy nhiên, đây là đáp án ngầm định của một tình huống giả định. Còn đáp án của DeSantis cho Idalia lại là thật, có hậu quả thật và phơi bày khủng hoảng chính trị thật.

Do đó, câu trả lời từ DeSantis là: – Bay loạn xạ!

**Ghi chú: bài đóng góp từ chương trình nghiên cứu môi sinh AISDL.*

Tài liệu tham khảo

- [1] Otten, T. (2023, Aug. 31). DeSantis rejected \$350 million in climate funding before Hurricane Idalia. <https://newrepublic.com/post/175301/desantis-rejected-350-million-climate-funding-florida-hurricane-idalia>
- [2] Nguyen, M. H., & Jones, T. E. (2022). Building eco-surplus culture among urban residents as a novel strategy to improve finance for conservation in protected areas. *Humanities and Social Sciences Communications*, 9, 426. <https://www.nature.com/articles/s41599-022-01441-9>
- [3] Vuong, Q. H. (2021). The semiconducting principle of monetary and environmental values exchange. *Economics and Business Letters*, 10(3), 284-290. <https://reunido.uniovi.es/index.php/EBL/article/view/15872>

- [4] DeBerry, J. (2023, Aug. 31). Ron DeSantis denied human-caused climate change. Idalia wanted a word. <https://www.msnbc.com/opinion/msnbc-opinion/rondesantis-florida-idalia-hurricane-climate-rcna102546>
- [5] Milman, O. (2023, Aug. 10). Videos denying climate science approved by Florida as state curriculum. <https://www.theguardian.com/us-news/2023/aug/10/floridaron-desantis-climate-vidoes-school-curriculum>
- [6] Mason, J. (2023, Sept. 3). Biden surveys storm damage in Florida, without DeSantis. <https://www.reuters.com/world/us/biden-heads-florida-survey-storm-damage-no-desantis-meeting-set-2023-09-02/>
- [7] Vuong, Q. H. (2022). *The Kingfisher Story Collection*. <https://www.amazon.com/dp/B0BG2NNHY6>

Nghiêm Phú Kiên Cường

URL: <https://kinhtevadubao.vn/mau-thuan-trong-chinh-truong-my-ve-cach-xu-ly-khung-khoang-khi-hau-27228.html>

© Kinh tế và Dự báo - Bộ Kế hoạch và Đầu tư